

De gedachte

Remy Amkreutz
Hoofdredacteur

Stille doden

Voor de een zijn het de duiven van de buurman, voor de ander de tram die gierend door de bocht gaat of de nabijgelegen doorgangsweg. Geluid is, zeker in Vlaanderen, zo goed als overal. We hebben er, zoals dat gaat in een dichtbevolkt gebied, mee leren leven. Maar eigenlijk weten we er nog veel te weinig over. Hoe luid is het écht? Hoe voelt het voor ons aan? En hoe ziekmakend is het eigenlijk?

Om antwoord te kunnen geven op die vragen (en meer) lanceren Universiteit Antwerpen, het Universitair Ziekenhuis Antwerpen en *De Morgen* vandaag De Oorzaak, het grootste burgeronderzoek naar geluid.

We hebben dat thema niet voor niets gekozen. Je zou geluid - met enig gevoel voor ironie - immers 'een stille doden' kunnen noemen. Stil, omdat het in publieke debatten vrij zelden over geluids-overlast gaat, terwijl uit onderzoek wel al is gebleken dat één op de drie Vlamingen zich 'gehinderd' voelt door omgevingsgeluid. En dodelijk, omdat het volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), na luchtvervuiling, de tweede grootste milieugerelateerde oorzaak is van gezondheidsproblemen.

De cijfers spreken voor zich.

Voortdurend achtergrondlawaai en acute geluidsofstoten tasten onze gezondheid aan en zorgen voor een hogere kans op ziektes en vroegtijdige sterfte. Bij elke 10 decibel extra aan verkeerslawaai stijgt bijvoorbeeld de kans om te sterven aan een hartaanval met 4,3 procent. Jaarlijks komen er in Europa volgens het Europees Milieugentschap (EEA) zo'n 12.000 mensen door lawaai eerder te overlijden dan verwacht. Ook lijden 22 miljoen Europeanen door te veel decibels aan zware stress en hebben 6,5 miljoen mensen te maken met chronische slaapproblemen.

Toch staat geluid niet bijzonder hoog op de politieke agenda. Verschillende overheden als steden en gemeenten zijn ermee bezig, maar in beleid mondt dat vaak niet uit. In feite is dat niet onlogisch: we missen nog best wat data, zeker op het niveau van het individu.

Het is ook daarom tijd om onze blik én onze oren op geluid te richten. En daarvoor vragen wij graag uw hulp. Vanaf vandaag kan iedereen die dat wenst zich via demorgen.be/oorzaak inschrijven voor De Oorzaak en deelnemen aan bevragingen rond omgevingsgeluid. Belangrijk, omdat geluid - anders dan luchtvervuiling - in grote mate subjectief is. Wat voor de ene persoon bijzonder storend is, merkt de ander wellicht helemaal niet op.

In een latere fase kunnen inwoners van de drie centrumsteden Antwerpen, Gent en Leuven zich opgeven voor metingen. Zij zullen toestellen krijgen die het stadslawaai zeer nauwkeurig in beeld brengen. Voor alle duidelijkheid: de sensoren zullen nooit geluidsopnames opslaan en dus nooit de privacy van deelnemers of passanten schaden. Alle data wordt veilig verwerkt en direct omgezet in decibels.

Zie De Oorzaak daarom als een prachtige kans. Een kans om, met dank aan uw oren, ons dagelijks leven niet alleen leefbaarder, maar ook gezonder te maken.

Geluid is de op één na grootste milieugerelateerde oorzaak van gezondheidsproblemen

Nee, er zit echt geen af luisterapparatuur in de nieuwe Griekse ID-kaarten, zegt de regering

Na jaren vertraging heeft de modernisering van de Griekse bureaucratie eindelijk ook de ID-kaarten bereikt. Vanaf gisteren konden Grieken een nieuw identiteitsbewijs aanvragen, in dezelfde vorm als bijvoorbeeld België en een groot deel van de EU die ook kennen: een plastic kaart op bankpasformaat, met onder meer de vlag van Griekenland en die van de EU, met in de bekende gele sterrencirkel de letters 'GR'.

Daarmee komt er een einde aan de jaren waarbij Grieken op buitenlandse vliegvelden uit de rij werden gehaald voor een extra check, omdat de politie dacht dat de argeloze reiziger probeerde het land binnen te komen met de lidmaatschapskaart van zijn plaatselijke tennisvereniging.

De oude Griekse identiteitskaarten, ontworpen in 1961, zijn niet veel meer dan een gelamineerd stuk blauw karton, van een onhandig groot formaat dat nauwelijks in een portemonnee past. Vaak zijn ze handgeschreven; de veiligheidskenmerken zijn een lachertje voor moderne kwaadwillenden. Daarnaast verlopen de kaarten niet, wat betekent dat menig Griek zich

identificeert aan de hand van een foto met daarop een decennia oude en daarmee onherkenbare versie van zichzelf.

Al in 2005 werd de kaart gemoerniseerd, nadat onder meer informatie over de vorm van het hoofd van de bezitter niet langer relevant werd geacht. Ook het vermelden van diens religie mocht niet meer, want dat is in strijd met privacywetgeving. Die laatste verandering leidde tot groot protest bij de Grieks-orthodoxe kerk, die demonstraties organiseerde en een referendum wilde afdwingen. Daartoe verzamelde ze drie miljoen handteke-

ningen. De president weigerde die aan te nemen, met als reden dat iedereen zich gewoon aan de wet moet houden.

Ook nu speelt de kerk een rol in het rumoer rond de nieuwe identiteitskaarten. Enkele prominente geestelijken voeden complottheorieën, die stellen dat de chip op de nieuwe kaarten Grieken zou kunnen volgen en bespioneren. De verantwoordelijke minister haastte zich te zeggen dat de kaarten niets buitenaards of antichristelijks bevatte, en premier Kyriakos Mitsotakis verzekerde de Grieken dat er geen camera's of af luisterapparatuur in zit.

Er volgde een gesprek van de regering met vertegenwoordigers van de kerk. Desondanks vonden er de afgelopen weken demonstraties plaats en was het druk op sommige politiebureaus in vooral provinciale steden. Honderden Grieken gingen daar soms 's nachts al in de rij staan om nog een oude, eeuwig geldige ID-kaart te bemachtigen. Maar hun wacht een koude douche: vanaf augustus 2026 verliezen alle oude Griekse identiteitskaarten hun geldigheid, vanwege Europese veiligheidsregels. (TROUW)

De nieuwe kaarten bevatten niets buitenaards of antichristelijks, werd benadrukt. © RV

Zak

Mensen

Zegt sorry na staande ovatie voor naziveteraan

Anthony Rota
Voorzitter Canadees Huis

Iedereen vliegt op professioneel vlak weleens uit de bocht, maar weinigen houden er zo'n intellectuele whiplash aan over als Anthony Rota. Tijdens het bezoek van Oekraïens president Volodymyr Zelensky zette hij als voorzitter van het Canadese Lagerhuis enkele Oekraïners in de bloemetjes. De 98-jarige Yaroslav Hunka werd een held genoemd en kreeg van alle politici een staande ovatie. Helaas bleek later dat de man een naziveteraan is die bij de 14de Waffen Grenadiers van de SS diende. Een misser die de Canadezen tot nadenken stemt.

Stopt na nationale ook met lokale politiek

Wouter Van Besien
Ex-voorzitter Groen

Na meer dan 20 jaar zoekt Wouter Van Besien andere horizons op. Nadat de ex-voorzitter van Groen in 2020 uit de nationale politiek was gestapt, trekt hij zich nu ook terug uit de Antwerpse gemeenteraad. Wie vreest dat Van Besien zijn principes overboord gooit, kan op beide oren slapen: hij belooft zijn strijd voor duurzaamheid door te zetten en waar kan dat beter dan in een bankkantoor? Als coördinator van VDK Bank kan hij alleszins verder zonder te vrezen voor de whiplash die bij een botsing met de kiesdrempel hoort.

Krijgt lof van wereldpers wegens 'stijlvol en elegant'

Eléonore
Prinses van België

De Belgische prinses Eléonore is amper 15 jaar oud, maar ze krijgt zoveel complimenten van de gespecialiseerde pers dat zelfs een gevierd figuur als Yaroslav Hunka er verlegen van zou worden. Donderdag woonde ze samen met haar moeder de operavoorstelling *Cassandra* in de Koninklijke Muntscouwburg bij. Volgens de internationale journalisten zag ze er daarbij erg stijlvol en elegant uit. De voorstelling legt bovendien een link tussen de klimaatsactivisten en de Griekse zienares Cassandra. Mocht de prinses geïnspireerd zijn: bij Groen staat een vacature open. (PN)

Luister naar Het inzicht, een podcast van De Morgen

Bo Van Spilbeeck:
'De meeste mensen deugen. Ik heb ervaren dat dat klopt'

